

Aftaler og fjernsalg

Jan Trzaskowski
Associate Professor, Ph.D.
Copenhagen Business School

- This presentation is made in OpenOffice.org

1

Overblik over aftaleretten

1. Aftaleindgåelse
2. Ugyldige løfter
3. Aftalers fortolkning og udfyldning
4. Fuldmagt
5. Forbrugerftaler

2

Aftalerettens funktion

- Hvad skal vi bruge den til?
- Alle aftaler
 - På formuerettens område
- Andre relevante regelsæt
 - Købeloven
 - Kreditaftaleloven
 - Funktionærloven
 - Forbrugerftaleloven
 - Forsikringsaftaleloven
 - etc.

3

Nogle grundlæggende spm.

- Lovvalget
- Hvem indgår man aftalen med?
 - Fysiske og juridiske personer
- Sanktioner
 - Erstatning i kontrakt
 - Naturalopfyldelse
- Aftale, handelsbrug og sædvane
- Ingen formkrav (få undtagelser)
 - Særligt om tinglysning

4

Aftaleprocessen

- Viljeserklæringer (»løfte«)
 - Tilbud, accept og opfordring hertil
- Tilbuddet (tilstrækkelig præciseret)
 - Kan tilbagekaldes indtil kundskab
 - Tilbagekaldelse fremme inden kundskab
 - Hvad med automatiserede ordresystemer?
- Bindende indtil udløbet af den legale acceptfrist
 - Hvis andet fremgår af tilbuddet
 - Afslag (kan tilbagekaldes indtil kundskab)
 - Mundtlige tilbud skal accepteres straks

Aftaleprocessen

- Accepten
 - Et løfte om at overholde aftalen
 - Overensstemmende accept
 - Ellers afslag og nyt tilbud
 - Rette tid (fremkomsttidspunktet)
 - Den legale acceptfrist
 - Undtagelsesreglen i § 4
- Opf. til at gøre tilbud (»uden obligo«)
 - UfR1985.877H
- »Battle of the forms«

6

Om elektronisk aftaleindgåelse

- Funktionel ækvivalens og ikke-diskrimination
 - Danske Lov, 1683, 5-1-1
 - »Een hver er pligtig at efterkomme hvis hand med Mund, Haand og Segl, lovet og indgaaet haver«
 - Elektronisk signatur og E-handelsdir.
- Mediets betydning
 - Viljesbetragtningen (det subjektive)
 - Tillidsbetragtningen (det objektive)
 - Adgang til sikkerhedsforanstaltninger

Grundlæggende aftaleret

- Forskellige typer af elektronisk aftaleindgåelse
 - E-mail, SMS (brev, telefax)
 - Hjemmeside, WAP (annonce, kupon, butik)
 - Chat (telefon, møde)
- Mediets betydning
 - Tilbud eller opfordring til at gøre tilbud
 - UFR 2003.907V
 - Fremkomst og kundskab

Bevispørgsmål

- Bevisbyrde
 - »Hvem skades ved manglende bevis«
- Fri bevisbedømmelse
 - Den originale e-mail kan ikke fremlægges
- Bevisformer
 - Systembevis (masseforsendelser og log-filer)
 - Logisk bevis (kvittering)
 - Matematisk bevis (digitale signaturer)
- Kommunikations- og bevisaftaler

Digital signatur

- Kryptering til sikring af:
 - Parternes identitet
 - Meddelelsens autencitet
 - Indholdets integritet
- Retsvirkningen af digital signatur
 - Styrkelse af bevisværdi
- Hæftelse ved misbrug
 - Falsk (stærk ugyldighedsgrund)
 - Erstatningsansvar for uagtsomhed

Elektronisk post

- Accepteret medium
 - Fast praksis, angivelse på brevpapir mv.
- Rigtig adresse
 - Afsenderens forsendelsesrisiko
 - Opsamling og behandling af »løse« e-mails
- Fremkomst; teknisk muligt at læse
- Disclaimer og vedhæftede filer
- Uanmodede henvendelser (mfl. § 6)

Retningslinier i virksomheden

- E-mails
 - Hvilken kommunikation må ske pr. e-mail?
 - Hvornår skal der anvendes digital signatur?
 - Godkendelse af sprog og indhold af e-mails
 - Autosignaturer, ansvarsfraskrivelser etc
 - Brug og vedtagelse af standardvilkår
 - Kvittering ved modtagelse af mails
 - Journalisering og opbevaring
 - Rutiner ved ferie, sygdom etc.

Ugyldige løfter

- Stærke og svage ugyldighedsgrunde
 - Retsvirkninger af ugyldighed
- Stærke ugyldighedsgrunde
 - Umyndighed
 - Falsk (forfalskning af identitet)
 - Retsstridig (fysisk, mekanisk) tvang
- Svage ugyldighedsgrunde
 - Svig og simpel tvang
 - Stridende mod almindelig hæderlighed
 - Udnyttelse, fejltagelser og vildfarelser

Umyndige

- Stærk ugyldighedsgrund
- Personer under 18
 - Dog optjent ved eget arbejde (mindst 15 år)
- Frataget retlig handleevne
 - Skal være tinglyst i personbogen
- Ude af stand til at handle fornuftsmæssig

- Udfordring for hjemmesider?

Retsstridig tvang

- Stærk ugyldighedsgrund
 - Kræver indsigelse
 - Tvangsudøveren er altid i ond tro
- Kun voldelig tvang (§ 28)
 - Simpel tvang er en svag ugyldighedsgrund (§ 29)
 - Skandalisering, boykot o.lign.
 - Eller trussel hermed
 - Dog ikke trussel med lovlige skridt
 - Retsforfølgning, politianmeldelse, inkasso etc.

15

Svig (§ 30)

- Svag ugyldighedsgrund
 - Udøveren af svig er altid i ond tro
- Fremsætter urigtige eller mangelfulde (vildledende) anbringender for at opnå løfte
 - Mod bedre vidende og oplysninger af betydning
- Også
 - Stridende mod almindelig hæderlighed
 - Almindelig moralopfattelse (insidertrading)
 - Udnyttelse (f.eks. åger)

Fejltagelse og vildfarelser

- Erklæringsvildfarelse (§ 32,1)
 - Erklæring ved fejltagelse får et andet indhold
 - Sml. In dubio contra stipulatorem (kontrakter)
 - Svag ugyldighedsgrund
 - Forvanskning i forbindelse med befordring (§ 32,2)
 - Stærk ugyldighedsgrund
 - Kræver meddelelse fra løftegiver
- Sml. forudsætningslæren

17

Forudsætningslæren

- Urigtige forudsætninger ved løftets afgivelse
 - Eller bristede forudsætninger
- Frigørelse fra løftet hvis
 - Forudsætningen er væsentlig for løftet
 - Kendeligt for løftemodtageren
 - Rimeligt at lade løftemodtageren bære risikoen

- U1985.334H – Levering af software

Urimelige aftaler

- Aftalelovens § 36
 - Hel eller delvis tilsidesættelse af aftalevilkår
- Momenter
 - Forholdende ved aftalens indgåelse
 - Aftalens indhold
 - Senere indtrufne omstændigheder
 - Parternes styrkeforhold (e.g. forbruger køb)

19

Fortolkning og udfyldning

- Forhold forud for aftaleindgåelsen
 - Notater, tilbud, markedsføringsmateriale etc.
- Minimumsreglen
 - Ved tvivl => den mindre byrdefulde forpligtelse
- Uklarhedsreglen
 - Fortolkes mod affateren

20

Fortolkning og udfyldning

- Prioritetsreglen
 - Den specielle regel går forud for den generelle
- Gyldighedsreglen
 - Skal søge virkning
- Rimelighedsreglen
 - Det rimelige resultat

21

Eksempel 1

- Virksomhed A sender et tilbud til virksomhed B på 5 nærmere specificerede HP servere til en pris af 5.000 kroner stykket. Mens B læser tilbuddet ringer A for at tilbagekalde tilbuddet på grund af fejl. Prisen skulle være 50.000 kroner stykket.
- B afviser tilbagekaldelsen og accepterer tilbuddet.
 - Er A bundet af aftalen?
 - Gør det en forskel hvis der bag på den skriftlige accept er anført nogle standardvilkår, som der henvises til fra forsiden.
 - Gør det en forskel hvis prisstigningen skyldes pludselige prisstigninger på komponenter?

Eksempel 2

- Virksomhed A bestiller 100.000 ensartede visitkort via Bs hjemmeside. Direktørens digitale signatur anvendes. Ved modtagelsen af visitkortene ønsker A at komme ud af aftalen.
- Forhold jer til følgende indsigelser:
 - Der er trykfejl på kortene.
 - Der skulle kun have været bestilt 1.000 stk.
 - Der var kun tastet 1.000 stk.
 - Nogen havde stjålet den digitale signatur.
 - Kortene skulle bruge i forb. med ulovlige spil

23

Fuldmagt

- Aktører
 - Fuldmagtsgiver
 - Fuldmægtig / fuldmagtshaver
 - Tredjemand
- Retsvirkninger af fuldmagt
- Fuldmagtens indre og ydre forhold
- Selskabets og dets repræsentation

24

Fuldmagt i henhold til aftaleloven

- Fuldmagt med særlig tilværelse
 - Stillingsfuldmagten (§ 10,2)
 - Speciel fuldmagt (§ 13)
 - Rettet mod tredjemand
 - Offentlig bekendtgjort fuldmagt (§ 14)
 - Skriftlig fuldmagt (§ 16)
 - Overgivet til fuldmagtshaver
- Fuldmagt uden særlig tilværelse
 - § 18 fuldmagt
 - Kun meddelt fuldmagtshaver og ikke berøget til at blive forevist (fx mundtlig)

Retsvirkninger

- Overskridelse af bemyndigelsen (indre forhold)
 - Svag ugyldighedsgrund
 - § 18 fuldmagt er stærk ugyldighedsgrund
- Eventuelt erstatningsansvar
 - Overfor fuldmagtsgiver
 - Overfor tredjemand

Tilbagekaldelse af fuldmagt

- Over for hhv. fuldmægtig og tredjemand
 - Udg.pkt.: På samme måde som afgivelse
- Ved specifik fremsendelse
 - Både ifht. fuldmagtshaver og tredjemand
 - Virkning ved fremkomst
- Stillingsfuldmagt bortfalder ved afskedigelse

Forbrugeraftaler

- Forbrugerbegrebet (§ 38a)
 - Erhvervsdrivende som led i sit erhverv
 - Hovedsagelig handler uden for sit erhverv
- Aftaleloven
 - Tvivl om standardvilkår (§ 38b)
 - Modifikation af § 36 (§ 38c)
 - Senere indtrufne omstændigheder indgår ikke til skade for forbrugeren
- Lovvalgsaftaler (§ 38d)
 - Ikke betydning for urimelige aftalevilkår

Fjernsalgsaftaler

- Forbrugeraftale (bevisbyrde)
 - Fjernsalg
 - Fjernkommunikation og system for fjernsalg
- Oplysning og fortrydelse
- Undtagelser
 - Visse aftaler om bl.a. levedsmidler, indkvartering, transport, forplejning, opførelse af bygning og fast ejendom

Oplysningspligt

- I rimelig tid inden aftaleindgåelse
 - Navn, hovedaktivitet, adresse mv.
 - Ydelsens karakter og væsentligste egenskaber,
 - Samlet pris inkl. gebyrer, afgifter mv.
 - Vilkår om opfyldelse (betaling, levering etc.)
 - Om der er fortrydelsesret efter loven
 - Ekstraomkostninger til kom.teknik
- Egnet til mediet og hensyn til umyndige

Ordrebekræftelse

- På papir eller andet varigt medium
 - »Alle oplysninger« samt
 - Betingelserne for garantier, reparation, vedligeholdelse mv.
 - Fortrydelsesret samt fremgangsmåde
- Gælder ikke visse (tele)ydelse
 - Leveret samlet på en gang
 - Prisen ikke overstiger 75 kr.
 - Opkræves af kommunikationsudbyder
 - Bekendt med pris og fortrydelsesret
- Sml. e-handelsloven § 12

Fortrydelsesret

- 14 dage for både varer og tjenesteydelser
 - Dog ikke værdipapirer, spil, lotteri mv.
- Løber fra
 - Aftale (særlig tilpasset eller tjenester)
 - Modtagelsen (varer)
 - Modtagelse af oplysninger efter loven
 - Op til 3 måneder, hvis mangl. oplysning
- Kan aftale bortfald
 - Tjeneste eller særlig tilpasset

Case

- Virksomhed A sælger kuglepenne på sin hjemmeside. Sekretær S bestiller for Advokat B 2.000 kuglepenne for ialt 20.000 kroner på hjemmesidens bestillingsformular. B modtager ingen kvittering.
- Efter en måned rykker S for leveringen, hvortil As salgsrepræsentant svarer at de ikke har modtaget nogen bestilling, men at de gerne opfylder ordren for 25.000 kroner. S accepterer i en e-mail.

Spørgsmål

- Har B krav på at gennemføre ordren til 20.000 kroner?
- Kan B komme ud af aftalen ved:
 - at referere til S' manglende fuldmagt?
 - Hvis nej, kan B gøre krav mod S?
 - ved at påberåbe sig sin fortrydelsesret